

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla Dr. Kastják János ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek- dr. Csapó Imre ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos I.r., **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos II.r. és **III.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos III.r. alperesek ellen élettársi közös vagyon megosztása és egyéb iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2007. március 21. napján kelt 18.P.21.157/2005/80. számú ítélete ellen a felperes 81. és az alperesek 82. és 83. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, -
a megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja** és az I.r. alperes marasztalásának összegét 3.151.604.- (Hárommillió-egyszázötvenegyezer-hatszáznégy) Ft-ra leszállítja. Az I.r. alperes kamatfizetésre kötelezését, továbbá a **/helységnév/-i xxxx** hrsz-ú, **/ingatlan címe 1/** szám ingatlan 30/100 illetőségére a felperes tulajdonjogának és az ezen ingatlanra vonatkozóan az I.r. és a III.r. alperesek között létrejött ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítására vonatkozó rendelkezését, továbbá ezen ingatlan tulajdonjogának bejegyzésére a földhivatal megkeresését mellőzi.

A gyermektartásdíj iránti viszontkeresetre, valamint a perköltségre, illetékre és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felek fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik.

Köztelezi az I.r. alperest, hogy az államnak, az adóhivatal felhívására fizessen meg 450.000.- (Négy százötvenezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket. Az ezt meghaladó fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A felperes és az I.r. alperes házasságon kívüli kapcsolatából **/dátum/-án /személynév 1/** nevű gyermekük született. Az alperes apasági elismerő nyilatkozatot tett, majd Kiskunhalasi Városi Bíróságon P.20.810/1979. szám alatt indult perben gyermektartásdíj fizetését vállalta. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint 1984-ben élettársi kapcsolatot létesítettek, amelyből **/dátum/-án /személynév 2/**, **/dátum/-én /személynév 3/** utónévű gyermekeik születtek, akik jelen per II.r. és III.r. alperesei. Az életközösség 2003. június 2-án szűnt meg.

A felperes 1983. januártól 1994. márciusáig a **/cég neve 1/** alkalmazásában állt, munkabére, valamint a részére folyósított táppénz, gyes és gyed összege 942.934.- Ft volt. Ellátta a háztartást, gondoskodott három gyermekeiről. A felperes és az I.r. alperes egy évben paprikát termesztettek, valamint 2-3 évben sertést tartottak, amelyben a felperes is közreműködött. Ezen túl az I.r. alperes húsüzletében takarított, árut pakolt, esetenként kiszolgált. I.r. alperes 1996-ban bekövetkezett betegsége idején az üzletben helyettesítette. 1996. márciusától 2003. május 31-ig az I.r. alperes bejelentett alkalmazottja volt.

Az I.r. alperes az életközösség létesítésekor az **/cég neve 2/** vezetője volt 1985-ig, majd a **/cég neve 3/-nál** végezte ugyanezt a feladatot. Emellett sertésvágást vállalt, a felvásárolt állatokat feldolgozta és értékesítette. 1993-tól egyéni vállalkozóként a **/cím 2/** szám alatti bérelt húsüzletet működtette, majd a **/ingatlan címe 1/** szám alatti ingatlan megvásárlását követően ide helyezte át vállalkozását.

A felperes és az I.r. alperes az életközösség fennállása alatt az alábbi ingatlanokat szereztek:

1./ A **/helységnév/-i yyyy** hrsz. alatt felvett, **/cím 3/** szám alatti ingatlant az 1986. szeptember 12-én kelt adásvételi szerződéssel az I.r. alperes tulajdonaként jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba. A házat közösen felújították. Az ingatlan 950.000.- Ft vételárához az I.r. alperes felhasználta a különvagyonát képező **/ingatlan címe 4/** ingatlana 1983-ban történő eladásából származó 350.000.- Ft-ot, amely az ingatlan jelenlegi 19 millió forint forgalmi értékéhez képest

Pf.II.20.249/2007/5. szám

2/10 arányú különvagyoni részzilletőséget jelent, míg a további 8/10 tulajdoni rész a felperes és az I.r. alperes közös szerzeménye 15.200.000.- Ft értékben.

2./ Az 1991. VII. 3. napján szerzett **/helységnév/-i zzzz** hrsz. alatt felvett ... m² beépítetlen terület bejegyzett tulajdonosa az I.r. alperes, ennek forgalmi értéke 1.300.000.- Ft.

3./ 1994. VII. 18-án szerezték a **/helységnév/-i aaaa** hrsz. alatt felvett, **/ingatlan címe 5/** szám alatti tanyaingatlant, amelynek bejegyzett tulajdonosa szintén az I.r. alperes, jelenlegi forgalmi értéke 5.500.000.- Ft.

4./ Az 1994. VI. 21-én vásárolt **/helységnév/-i xxxx.** hrsz. alatt felvett, **/ingatlan címe 1/** szám alatti ingatlan a felperes és az I.r. alperes $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonát képezte. Az I.r. alperes az 1995. február 24. napján kelt adásvételi szerződéssel 350.000.- Ft vételárért megvásárolta a felperes tulajdoni illetőségét. Jelenlegi forgalmi értéke 14.000.000.- Ft.

5./ Az 1998. október 19-én vásárolt **/helységnév/-i bbbb** hrsz-ú, **/ingatlan címe 6/** szám alatti ingatlan a felperes és az I.r. alperes $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonosai, az ingatlan forgalmi értéke 12.000.000.- Ft.

6./ A **/helységnév/-i cccc** hrsz-ú **/ingatlan címe 7/** szám alatti tanya és szántó ingatlan az ingatlan-nyilvántartásba az I.r. alperes tulajdonaként került bejegyzésre, 4 millió forint értékkel bír.

7./ A **/helységnév/-i dddd** hrsz. alatt felvett, **/ingatlan címe 8/** szám alatti ingatlant 2000. december 13. napján vásárolták, amelynek ingatlan-nyilvántartás szerinti tulajdonosa az I.r. alperes, forgalmi értéke 6.500.000.- Ft.

8./ Ugyancsak az I.r. alperes tulajdonaként került be az ingatlan-nyilvántartásba a 2002. május 21. napján vásárolt **/helységnév/-i, eeee** hrsz-ú, 3 hektár 3375 m² alapterületű, szántó. Ennek értéke 800.000.- Ft.

Az I.r. alperes a 2003. július 18. napján kelt ajándékozási szerződéssel a **/ingatlan címe 8/**, a **/cím 3/**, a **/ingatlan címe 1/** és **/ingatlan címe 5/** számú, valamint a **/helységnév/-i eeee** hrsz-ú ingatlanokat a III.r., a **/ingatlan címe 7/** szám alatti tanyaingatlant pedig a II.r. alperesnek ajándékozta holtig tartó haszonélvezeti jogának fenntartása mellett.

Az elsőfokú ítélet szerint a felperes és az I.r. alperes az életközösség alatt összesen 22.623.908.- Ft értékű ingósággal és készpénzvagyonnal rendelkezett, melyből az alperes birtokában lévő ingóságok és készpénz értéke 21.569.980.- Ft, míg a felperes birtokában 1.053.928.- Ft érték van.

A felperes módosított keresetében - a **/ingatlan címe 6/** szám alatti kivételével - az életközösség fennállása alatt szerzett ingatlanokra vonatkozóan $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonjogának megállapítását kérte élettársi közös szerzés címén.

Kérte továbbá az I.r. és a II.r., illetve a III.r. az alperesek között létrejött ajándékozási szerződések érvénytelenségének megállapítását arra hivatkozással, hogy az I.r. alperes az ajándék tárgyát képező ingatlanok $\frac{1}{2}$ illetőségének nem volt a tulajdonosa, ezért annak átruházása jogszabályba ütközik. Az ingóságok szerzési arálynak megfelelő természetbeni megosztása iránt is kérelmet terjesztett elő.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az I.r. alperes az élettársi kapcsolat létrejöttének időpontját 1987. évben jelölte meg. Állította, hogy a **/cím 3/** szám alatti ingatlan a különvagyon, mert azt a **/ingatlan címe 4/** különvagyonon eladása árából, illetve az életközösség előtti megtakarításából szerezte. Az **/ingatlan címe 1/** szám alatti ingatlan szintén a különvagyonát képezi. Az eredetileg a felperessel fele-fele arányú közös tulajdonukban állt, azonban a felperes 1995. évben a családját elhagyta és magával vitt 400.000.- Ft összegű készpénzt, amellyel utóbb a kapcsolat helyreállításakor nem tudott elszámolni. Ezt oly módon rendezték, hogy annak fejében a felperes részilletősége a tulajdonába került. Nem vitatta, hogy a további ingatlanok közös szerzeménynek minősülnek, a felperes szerzésben való közreműködését 1/10 arányban jelölte meg. Erre a szerzési arányra figyelemmel a felperes tulajdoni igénye a **/ingatlan címe 6/** szám alatti ingatlan $\frac{1}{2}$ részével és a felperes által elvitt ingóságokkal kielégítést nyert.

Az I.r. alperes 2004. május 5. napján viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben a II.r. és a III.r. alperes után 2003. december 1. napjától kezdődően gyermekenként havi 20.000.- Ft gyermektartásdíj megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Hozzájárult a lejárt tartásdíjnak a felperest a vagyonközösség megszüntetése címén megillető összegbe történő beszámításához.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az ingó vagyonközösséget oly módon osztotta meg, hogy a tételesen felsorolt 291.030.- Ft értékű ingóságot a felperes tulajdonába adta és kötelezte az I.r. alperest azok kiadására, míg az ezt meghaladóan szerzett és az I.r. alperes birtokában lévő ingóságokat az I.r. alperes tulajdonába adta. Kötelezte az I.r. alperest 3.744.958.- Ft és annak 2003. június 2. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére ingó értékkiegyenlítés címén.

Megállapította, a felperes az előbb felsorolt ingatlanok 30/100, illetőleg a **/cím 3/** szám alatti ingatlan 24/100 részének tulajdonjogát élettársi közös vagyon címén megszerezte. Kimondta továbbá, hogy ezen ingatlanokra vonatkozóan az alperesek között létrejött ajándékozási szerződések érvénytelenek.

A felperes ezt meghaladó keresetét, valamint az I.r. alperes viszontkeresetét elutasította.

Az ítélet indokolása szerint, mivel a felek életközössége 1984-ben kezdődött, s valamennyi ingatlant azt követően vásárolták, azok az élettársi közös vagyon részét képezik. A feleknek a vagyonszerzésben való közreműködési arányát az I.r. alperesre kedvezőbben 70-30 %-ban állapította meg.

Az I.r. alperes jövedelmére vonatkozó adat ugyan nem állt rendelkezésre a perben, mégis megállapítható, hogy a jelentős vagyonszaporulat az I.r. alperes által működtetett hentesüzletből származik, melynek forgalma elsősorban az ő szakértelmének, szervező képességének köszönhető. Ezen körülményeket mérlegelve határozta meg a szerzési arányt. Mindebből következően a felperes a fent részletezettek szerint szerzett tulajdonjogot a perbeli ingatlanokon.

A **/cím 3/** szám alatti ingatlant illetően az I.r. alperes nem bizonyította, hogy a 950.000.- Ft vételárhoz a különvagyoni ingatlana értékesítéséből származó 350.000.- Ft-ot meghaladó, az életközösség létrejötte előtti időből származó megtakarítással rendelkezett. Az életközösség létrejötte óta eltelt két év alatt szerzett közös vagyon pedig fedezetet nyújthatott az ingatlan vásárlásához, illetve felújításához. Felperesi közreműködésként értékelte testvéreinek az ingatlan felújításában való részvételét. Mindezek alapján az ingatlan 8/10 tulajdoni illetőségét tekintette a felperes és az I.r. alperes közös szerzeményének.

Az **/ingatlan címe 1/** szám alatti ingatlannal kapcsolatos előadását az I.r. alperes nem igazolta, ezért az szintén közös szerzeménynek tekintendő.

Az I.r. alperes az ingatlanokat nem ajándékozhatta volna el a II.r., illetve a III.r. alpereseknek a Ptk. 117. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel. Az így létrejött ajándékozási szerződések a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján érvénytelenek.

A **/ingatlan címe 6/** számú ingatlannak fele részben a felperes a bejegyzett tulajdonosa, az őt megillető 30 % tulajdoni arány helyett. Ez az érték az ingatlan 12.000.000.- Ft-os forgalmi értékéhez képest 6.000.000.- Ft-ot képvisel, amely meghaladja a felperesnek járó 3.600.000.- Ft-ot. A különbözetként jelentkező 2.400.000.- Ft-ot az I.r. alperes javára számolta el.

A perben beszerzett okirati bizonyítékok és szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes és az I.r. alperes életközösségük ideje alatt 22.623.908.- Ft készpénzt is magában foglaló ingóságot szereztek, amelyből a felperest 6.787.182.- Ft illeti meg. Ebből levonásba helyezte a felperes birtokában lévő 1.053.928.- Ft értékű ingóságot és készpénzt. Kiadni rendelt a kérelmének megfelelően 291.030.- Ft értékű ingóságot, továbbá elszámolta a **/ingatlan címe 6/** ingatlanban lévő felperesi többlettulajdont 2.400.000.- Ft értékben és ennek eredményeként megállapította, hogy a felperes 3.042.214.- Ft értékkiegymenlítésre tarthat igényt. Tekintettel arra, hogy az I.r. alperes birtokában a közös vagyonból jelentős összegű készpénzt kamatozó betétben helyezett el, az értékkiegymenlítés után késedelmi kamat fizetésére kötelezte az alperest.

Alaptalannak találta a gyermektartásdíj megfizetése iránti viszontkeresetet. Rámutatott arra, hogy azt az I.r. alperes 2004. május 5. napján terjesztette elő, így a Csjt. 68. § (1)

bekezdése értelmében csak 6 hónapra visszamenőleg érvényesíthet, azaz - helyesen - 2003 november 5. napjától kezdődően. A felperes az életközösség megszakadása óta munkát nem végzett, egészségi állapota a munkavállalást nem is teszi lehetővé. Ellátásban csak 2004. szeptember 1. óta, mint rokkantnyugdíjas részesül, ennek összege jelenleg 34.660.- Ft. Ezzel szemben az I.r. alperes vállalkozóként jelentős összegű jövedelemre tett szert. Képes a gyermekek ellátását biztosítani, míg a felperes saját eltartására sem képes. Ezért indokolatlannak tartotta a felperes gyermektartásdíj fizetésre kötelezését.

Az ítélet ellen a felperes és az alperesek is fellebbezést nyújtottak be.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte oly módon, hogy az élettársi közös vagyon szerzésében való közreműködésének arányát 50 %-ban kérte meghatározni. Előadta, hogy az I.r. alperes a kapcsolatuk elején az **/cég neve 2/-nél** alkalmazottként dolgozott, nem pedig vezetőként, utána pedig a **/cég neve 3/-nél** volt vezető. E munkaviszonyban szerzett jövedelme nem haladta meg az övét, ezért 1993-ig semmiképpen nem lehetett az I.r. alperes hozzájárulását 50 %-nál nagyobb mértékben meghatározni. Utalt rá, hogy ezen időszaki többletjövedelmük állattartásból és paprikatermesztésből származott, amelyben a munka döntő részét ő végezte. Erre az időszakra esik a **eeee** hrsz-ú szántó, a **/ingatlan címe 1/** számú ingatlan megvásárlása, továbbá a **/cím 3/** számú ház felújítása. A vállalkozás létrehozása után az I.r. alperes is minimálbérrel volt bejelentve, akárcsak ő, a valóságban azonban mindkettőjük jövedelme meghaladta ezt az összeget. Az I.r. alperes többletjövedelmét kompenzálta az általa végzett háztartási munka, a gyermeknevelés, valamint a húsüzletben végzett tevékenysége. Az, hogy az I.r. alperes a perben hozzájárulása mértékét nem bizonyította, nem eshet a terhére, és nem eredményezheti a javára alacsonyabb mértékű hozzájárulás meghatározását.

Az alperesek fellebbezésükben továbbra is vitatták az életközösség kezdő időpontját, bár előadásukat a korábbihoz képest annyiban módosították, hogy a kezdő időpontot 1986. őszében jelölték meg. Erre vonatkozóan az I.r. alperes tanúbizonyítást ajánlott fel és sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ennek az elsőfokú eljárásban nem tett eleget. Továbbra is kifogásolták a közreműködés bíróság által megállapított arányát és fenntartották ezzel kapcsolatosan az elsőfokú eljárásban tett védekezését. Az I.r. alperes elfogadta, hogy hozzájárulásként kell értékelni a háztartási munkát és a gyermekek nevelését, azonban arra hivatkozott, hogy a felperes e kötelezettségének nem tett eleget, a gyermekeket elhanyagolta, többször magukra hagyta őket.

A **/cím 3/** és a **/ingatlan címe 1/** szám alatti ingatlanokra vonatkozóan is utalt az elsőfokú bíróságon tett védekezésére. A **/cím 3/** ingatlan vásárlása még az

életközösség megkezdése előtt megtörtént, ezért a felperes legfeljebb az azt követően eszközölt beruházások értékének megtérítését követelhetné, de tulajdonjogra nem tarthat igényt. A **/ingatlan címe 1/** ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát pedig - ahogyan ezt a felperes is elismerte - megvette érvényes adásvételi szerződéssel. E szerződést érvénytelenség címén senki sem támadta meg, tehát az a jogvita eldöntése során irányadó.

Az ingóságokra vonatkozóan értékkiegyenlítés megfizetésére kötelezésének mellőzését kérte.

Fenntartotta a gyermektartásdíj megfizetésére vonatkozó viszontkeresetét, amelynek az elsőfokú bíróság téves álláspontja miatt nem adott helyt. Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság előtt a felperes elismerő nyilatkozatot tett, s valójában egyezséget kötöttek erre vonatkozóan, amelyet azonban a bíróság nem foglalt egyezségbe, illetőleg nem döntött annak jóváhagyásáról. Kérte továbbá a viszontkeresetére tévesen lerótt 12.000.- Ft illeték visszautalását.

Kérte, hogy az ítéletábla adja a felperes tulajdonába a **/ingatlan címe 6/** szám alatti ingatlant s ennek értéke, valamint a felperes birtokában lévő ingóságok és készpénz összege fedezi a felperes követelését.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperesek fellebbezése részben alapos.

A Ptk. 685/A. §-a szerint élettársak - ha jogszabály másként nem rendelkezik - két házasságkötés nélkül közös háztartásban érzelmi és gazdasági közösségben együtt élő személy.

Az élettársak együttélésük alatt a szerzésben való közreműködésük arányában szereznek közös tulajdont. Ha a közreműködés aránya nem állapítható meg, azt azonos mértékűnek kell tekinteni. A háztartásban végzett munka a szerzésben való közreműködésnek számít (Ptk. 578/G. § (1) bekezdés).

Az élettársi kapcsolat megállapíthatóságának feltételeit, valamint az élettársi vagyonközösségből való részesedés szempontjait azonos tartalommal határozták meg a Ptk. korábban a perben irányadó időszakra hatályos rendelkezései is.

A fellebbezés kapcsán az ítéletáblának elsődlegesen a felperes és az I.r. alperes közötti élettársi kapcsolat létrejöttének időpontját illetően kellett állást foglalni. Az ítéletábla egyetért az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, mely szerint ez az időpont 1984. áprilisában határozható meg. Ezt alátámasztó bizonyíték a gyermektartásdíj végrehajtásának megszüntetése iránti kérelem tartalma. Ezzel összhangban van az I.r. alperes édesanyjának tanúvallomása, amely szerint a felperes akkor költözött össze az alperessel, amikor a felek elsőszülött gyermeke iskolába került. Ez pedig -

összhangban van a végrehajtás megszüntetése iránti kérelemmel - 1984. évben volt. Az összeköltözés ténye, a közös gyermekről való közös gondoskodás az életközösség

létrejöttét támasztja alá. Az I.r. alperes fellebbezésében felhozott körülmények, nevezetesen, hogy a szülőknél laktak, illetve az I.r. alperes édesanyja főzött valamennyiüknek, illetve a felperes a munkahelyén ebédelt, továbbá időnként hazajárt saját szüleihez, nem zárják ki az életközösség fennállását, az érzelmi kapcsolaton kívül a gazdasági közösséget. Ez utóbbi akkor valósul meg, ha a felek közös gazdasági céljaik elérése végett együttműködnek, anyagi eszközeiket közös rendelkezésre bocsátják. A felek együttlakásából, melynek során gyermekükről is gondoskodnak erre lehet következtetni, azt nem teszi kizárttá az, hogy a szülőknél önálló lakrésszel nem rendelkeztek. A most írtakat támasztja alá a felperes által 10.P.20.239/2004/8/F/3. szám alatt csatolt I.r. alperes 1990-ben bírósághoz írt beadványa, amelyben úgy nyilatkozott, hogy a szüleihez való költözés után már élettársi közösségben éltek a felperessel. Ilyen körülmények között az élettársi kapcsolat rendezésére nézve további bizonyítás szükségtelen volt.

Az I.r. alperes helytállóan sérelmezi fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság az e körben a P.20.239/2004/18. számú beadványában felajánlott tanúbizonyítást anélkül mellőzte, hogy annak indokát adta volna. Ugyanakkor a fellebbezésben az I.r. alperes az elsőfokú eljárásban bejelentett tanúk közül kizárólag **/tanú 1/** és **/tanú 2/** meghallgatása iránti indítványát tartotta fenn, akik a testvérei, továbbá kérte **/tanú 3/** sógora tanúkénti meghallgatását. Az ítéletábra azonban nem látta indokoltnak a tanúk meghallgatását, mert az I.r. alperes a fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozata szerint csupán feltételezi - s bizonyossággal nem állítja -, hogy a tanúk tudják bizonyítani az élettársi kapcsolat létesítésének időpontját. Azok után, hogy az I.r. alperes maga is ellentmondásosan nyilatkozott e tényről - fellebbezésében még azt állította, hogy 1987-ben a **/cím 3/** szám alatti ingatlanba történő beköltözéstől éltek élettársakként a felperessel, a másodfokú tárgyaláson ezt az időpontot 1986. őszében határozta meg - még inkább indokolatlannak mutatkozott a tanúk meghallgatása.

Az ítéletábra nem látott módot a közreműködési arány elsőfokú ítéletben meghatározott mértékének a megváltoztatására sem.

Tény, hogy az I.r. alperes jövedelmére vonatkozóan adatok nem állnak rendelkezésre, annak mértékére a fellebbezési tárgyaláson maga sem tudott nyilatkozatot tenni. Tekintettel az I.r. alperes munkaviszonyának megszűnése óta eltelt hosszú időre, a munkáltatók megszűnésére, illetve esetleges átalakulására, kétséges, hogy erre vonatkozóan adatok beszerezhetők lennének. Tény azonban az is, hogy az I.r. alperes - a felperes által sem vitatottan - vállalkozói tevékenységének megkezdését megelőzően is a munkaviszonya mellett folyamatosan végzett tevékenységéből többlet jövedelem származott. Egyetért az ítéletábra az elsőfokú ítélet azon megállapításával, hogy a jelentős mértékű vagyonszaporulat túlnyomórészt a hentesüzlet működtetéséből származott. Ezzel szemben a felperes

előadása szerint is csak a 2-3 éven át folytatott állattartási, illetve az egy évig paprikatermesztési tevékenységet. A közös szerzéshez ily módon való hozzájárulást, valamint a húsboltban kifejtett kisegítő jellegű munkát (takarítás, kiszolgálás) és a háztartás vezetését nyilvánvalóan nem lehet egyenértékűnek tekinteni azzal a szakképzettséget és nehéz fizikai munkát igénylő tevékenységgel, amelyet az I.r. alperes végzett. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatoknak a Pp. 206. §-a alapján helyes mérlegelésével állapította meg a közreműködés arányát az I.r. alperesre kedvezőbben 70-30 %-ban.

A felperesi fellebbezés kapcsán ezt meghaladóan rámutat az ítélet tábla arra, hogy a szerzésben való közreműködés és az ennek megfelelő arányú közös tulajdonszerzés mértékét nem lehet az egyes vagyontárgyakra nézve külön-külön és különböző időpontokra bontva szakaszolva meghatározni, hanem azt az együttélés teljes tartamára vonatkozóan egységesen kell megállapítani. Így nincs jelentősége annak, hogy az életközösség valamely időszakában (pl. amikor az I.r. alperes beteg volt) esetlegesen egyenlőnek lehet tekinteni a felek közreműködését.

Arra hivatkozással, hogy a felperes az életközösség fennállása alatt veszélyeztetett terhessége, illetve a gyermekek megszületése után ellátásuk érdekében nem munkaviszonyban állt, hanem táppénz és egyéb szociális támogatást igénybe véve alacsonyabb jövedelemmel rendelkezett, szintén nem adhat alapot a terhére kisebb mértékű közreműködési arány megállapítására. Az élettársi kapcsolatnak ugyanis nem csupán gazdasági, hanem az érzelmi közösség is fogalmi eleme, a kapcsolat lényegéből folyó kölcsönös támogatási kötelezettség pedig magában foglalja azt is, hogy a közös gyermek megszületése érdekében vállalt veszélyeztetett terhesség, illetve a szülési szabadság tartama alatt az apa az általa elért jövedelmet az anyával megossza, azaz e körülményekből fakadóan az anyát, jelen esetben a felperest hátrány nem érheti.

Azon I.r. alperesi állítás, hogy a felperes a háztartást, illetve a közös gyermekek gondozását, nevelését elhanyagolta és ennek folytán ilyen jellegű tevékenysége közreműködésként figyelembe nem vehető, bizonyítottan nem állapítható meg. Ezt alátámasztó érdektelen tanúvallomás a perben nem áll rendelkezésre, az I.r. alperes közeli hozzátartozóinak nyilatkozata pedig nyilvánvaló elfogultságuk révén ezt igazoló bizonyítékként nem fogadható el.

A Ptk. 578/G. § (1) bekezdése törvényes vélelmet állít fel arra vonatkozóan, hogy az élettársak együttélésük alatt a szerzésben való közreműködésük arányában szereznek közös tulajdont, ha pedig a közreműködés aránya nem állapítható meg, azt azonos mértékűnek kell tekinteni. A közös szerzés vélelmével szemben a Pp. 3. § (5) bekezdése alapján bármely élettárs bizonyíthatja az, hogy az élettársi kapcsolat tartama alatt megszerzett valamely vagyontárgy vagy vagyonszaporulat azért nem képezi az élettársak közös tulajdonát, mert az valamelyik élettárs különvagyonára (BH. 2002/229.).

A kifejtettek alapján a **/cím 3/** szám alatti, az életközösség fennállása alatt vásárolt ingatlan kapcsán az I.r. alperest terhelte különvagyonai jellegének bizonyítása. Az I.r. alperes csupán állította, de semmivel sem bizonyította azt, hogy ennek megvásárlása, illetve felújítása a korábbi **/ingatlan címe 4/** ingatlana eladásából származó 350.000.- Ft vételáron túl a különvagyonából történt. A 2006. november 23. napján tartott tárgyaláson (P.21.157/2005/59. számú jegyzőkönyv 1. oldal) kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy e vonatkozásban nem kíván és nem is tud bizonyítást felajánlani. Ezek után az ítélőtábla a fellebbezésben megnevezett tanúk kihallgatását szükségtelennek találta.

Az ítélőtábla megjegyzi: Az élettársi kapcsolat fennállása alatt szerzett közös vagyon megosztásánál nem a Ptk. ráépítésre, hanem az 578/G. §-ának a szabályai az irányadók (BH. 2000/301.), ezért az ezzel kapcsolatos fellebbezési érvelés nem bír jelentőséggel.

Az életközösség fennállása alatt vásárolták meg a felek a **/ingatlan címe 1/** szám alatti ingatlant, amelynek közös szerzeményi jellegét alátámasztja az is, hogy megvásárlásának időpontjában a felperes és az I.r. alperes $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányú közös tulajdonként került az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre. A felek egyező előadása alapján azonban megállapítható az is, hogy az 1995. február 24. napján kelt adásvételi szerződéssel az I.r. alperes megvásárolta a felperes tulajdoni hányadát. Egyetért az ítélőtábla az elsőfokú bírósággal a tekintetben, hogy az I.r. alperesnek a szerződéskötés körülményeit illetően tett előadását nem sikerült bizonyítania, azonban az ingatlan tulajdoni helyzetére érvénytelenségének megállapítása hiányában e szerződés tartalmát kell irányadónak kell tekinteni. A felperes hivatkozott ugyan arra, hogy a szerződés a Ptk. 207. § (6) bekezdése alapján, mint színlelt szerződés semmis, szándékuk ugyanis nem irányult tulajdon átruházásra, a szerződés kizárólag a felújítás kapcsán felmerült költségek ÁFÁ-jának az I.r. alperes vállalkozásában történő visszaigénylését szolgálta. Ezt azonban az őt a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján terhelő bizonyítási kötelezettsége körében nem bizonyította. Erre önmagában az sem lenne elegendő, ha megállapítható lenne, hogy a felújítás kapcsán keletkezett számlákat az I.r. alperes nevére állították ki. A felperes ennek bizonyítását megkísérelte volna a fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozata szerint, de ezt az ítélőtábla az előbb írtak miatt mellőzte. Az érvényes szerződés alapján úgy kell tekinteni, hogy az I.r. alperes a felperes tulajdoni illetőségét megvásárolta, ezért a felperes ezen ingatlanra tulajdoni igényt nem formálhat. A kifejtettek miatt ez az ingatlan nem tartozik az élettársi közös vagyon körébe, ezért a felperes által felhozott okból nem lehet érvénytelennek tekinteni az I.r. és a III.r. alperesek között ezen ingatlanra vonatkozóan 2003. július 18. napján létrejött ajándékozási szerződést sem. Ezért a felperes erre irányuló kereseti kérelmét el kellett utasítani.

A teljes bizonyító erejű magánokirat tartalma szerint a felperes a javára bejegyzett $\frac{1}{2}$ ingatlanilletőség ellenértékeként átvett 350.000.- Ft-ot. Ennek az összegnek a kifizetése a közös vagyon terhére történt, - hiszen ekkor a felek élettársak voltak - amelyből a felperes részesedése 30 %, azaz 105.000.- Ft, vagyis az I.r. alperes teljesítéseként 245.000.- Ft vehető figyelembe. Tekintve, hogy a felperes az ingatlannak csupán 30 %-ban volt tulajdonosa, csak az ennek megfelelő összegű értékre, 210.000.- Ft-ra tarthatott volna igényt. Ebből következően az I.r. alperesnek 35.000.- Ft túlfizetése keletkezett, amelyet a javára kell elszámolni.

Az elsőfokú bíróság számítási hibát vétett az I.r.alperes birtokában lévő ingóságok értékének megállapításakor, ehhez képest hibás a marasztalás összege is, amelyet az ítélet tábla az alábbiak szerint korrigált:

A felperes és az I.r. alperes életközössége alatt szerzett ingó közös vagyon értéke 23.105.208.- Ft, amely az I.r. alperes birtokában lévő és az elsőfokú ítélet tényállásában tételesen felsorolt - helyesen - 5.662.780.- Ft értékű ingóságot, 16.388.500.- Ft készpénzt és a felperes birtokában lévő 1.053.928.- Ft értéket foglalja magában. Ennek 30 %-a, azaz 6.931.562.- Ft illeti meg a felperest. Ezen összegből levonásba kell helyezni 3.744.958.- Ft-ot (1.053.928.- Ft felperesnél lévő érték + 291.030.- Ft az elsőfokú ítélet által kiadni rendelt ingóság + 2.400.000.- Ft a **/ingatlan címe 6/** ingatlanból fakadó elszámolás). Ennek eredményeként az I.r. alperes értékkiegyenlítés címén 3.186.604.- Ft megfizetésére lenne köteles. Ebből kell levonni a **/ingatlan címe 1/** számú ingatlan kapcsán jelentkező 35.000.- Ft túlfizetést, amelynek következtében az I.r. alperest terhelő marasztalási összeget 3.151.604.- Ft-ra kell leszállítani.

Az értékkiegyenlítés megfizetése vagyonközösség megszüntetése iránti perben a jogerős ítélettel válik esedékessé, ezért ezen összeg után késedelmi kamat csak a jogerős ítéletben megszabott teljesítési határidő eredménytelen eltelte esetén attól kezdődően jár, függetlenül attól, hogy a fizetésre kötelezett fél miként hasznosította az ellenérdekű félnek járó készpénzt. Ezért tévesen kötelezte az elsőfokú bíróság késedelmi kamat megfizetésére az I.r. alperest, az ezzel kapcsolatos ítéleti rendelkezést az ítélet tábla mellőzte.

A felperes keresetében az élettársi vagyonközösség megszüntetését csupán az ingóságok, illetve a készpénz tekintetében kérte, az ingatlanok vonatkozásában keresete kizárólag tulajdonjogának megállapítására irányult. Ehhez képest az I.r.

alperes azon fellebbezési kérelme, hogy a felperest megillető igény oly módon kerüljön elszámolásra, hogy a **/ingatlan címe 6/** szám alatti ingatlan I.r. alperes tulajdonában álló $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét ennek ellenében a bíróság adja a felperes tulajdonába, közös tulajdon

megszüntetése iránti viszontkeresetnek minősül. A Pp. 147. § (1) bekezdése alapján azonban a másodfokú eljárásban viszontkereset előterjesztésének nincs helye.

A gyermektartásdíj megfizetésére vonatkozóan az ítéletábra mindenekelőtt a viszontkereset előterjeszthetősége kérdésében foglalt állást az alábbiak szerint:

A Pp. 147. § (1) bekezdése értelmében viszontkereset csak akkor indítható, ha az érvényesíteni kívánt jog a felperes keresetével azonos, vagy azzal összefüggő jogviszonyból ered, vagy a viszontkereset tárgyául szolgáló követelés a felperes kereseti követelésével szemben beszámításra alkalmas. A kereset és a viszontkereset tárgyának azonossága, illetőleg közöttük fennálló összefüggés jelen perben nem állapítható meg, hiszen a kereset az élettársi vagyonszövetség megszüntetéséből fakadó igény, ezzel szemben a viszontkereset a Csjt-n alapuló tartási követelés. A viszontkereset előterjesztésének másik feltétele a felperes kereseti követelésével szembeni beszámíthatóság megállapításánál nincs jelentősége annak, hogy a kereset és a viszontkereset azonos vagy összefüggő jogviszonyból származik-e. Beszámításra akkor kerülhet sor, ha a beszámításnak a Ptk. 296-297. §-ában írt feltételei fennállnak. A Ptk. 297. §-a a túlfizetés esetét kivéve kizárja a beszámítást a tartási követeléssel szemben. A jelen perben azonban nincs akadálya a viszontkereset előterjesztésének, mert az I.r. alperes, aki a tartási követelés jogosultja, maga kérte a lejárt hátralékos gyermektartásdíj beszámítását, amelynek pedig nincs eljárási akadálya. Ennek előrebocsátásával a viszontkereset érdemben vizsgálható.

A gyermektartásdíj megállapítása iránti viszontkereset elutasítására vonatkozó ítéleti rendelkezést támadó fellebbezés annyiban alapos, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján abban érdemi döntés nem hozható.

Alaptalan az a fellebbezési előadás, hogy a felperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét illetően a per során egyezség jött létre. Ez a hivatkozott tárgyalási jegyzőkönyv alapján nem állapítható meg. Amennyiben azt az elsőfokú bíróság elmulasztotta jegyzőkönyvbe foglalni, a Pp. 118. § (3) bekezdése alapján a jegyzőkönyv kiegészítését kérhették volna a felek. Erre vonatkozó kérelmet azonban az I.r. alperes nem terjesztett elő.

Az élettársi vagyonszövetség megszűnésakor a II.r. és III.r. alperesek, akik 15., illetve 14. évesek voltak - ellátásra szorultak - az I.r. alperes gondozásában maradtak. A felperes tartásdíj fizetési kötelezettsége ezért fennállt. A viszontkereset

szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami közös eltartásukra rendelkezésre áll. Az ítélkezési gyakorlat szerint a saját szükséges tartás terhére megállapítható kötelezettség nem korlátlan és nem vezethet olyan eredményre, hogy a tartás teljesítésével a szülő megélhetése teljesen ellehetetlenüljön, de a szűkös anyagi körülmények nem mentesítik a szülőt a kiskorú gyermekkel szembeni tartási kötelezettség alól. Ezért nem fogadható el a viszontkereset elutasításának elsőfokú ítéletben megfogalmazott indoka. A bíróságnak a Csjt. 69/C. § (1) bekezdésében írt szempontok figyelembevételével kell meghatározni a kötelezett által fizetendő gyermektartásdíj mértékét.

Az eltelt idő alatt a gyermekek nagykorúvá váltak, de középfokú tanulmányokat folytatnak. A nagykorú gyermek tartására a Csjt. rokontartásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni. A Csjt. 60. § (1) bekezdése szerint rokonaival szemben a jogszabályi rendelkezésekben meghatározott körben az jogosult tartásra, aki magát eltartani nem tudja és akinek tartásra kötelezhető házastársa nincs.

A (2) bekezdés kimondta, tartásra a munkaképes leszármazó is jogosult, ha erre szükséges tanulmányai folytatása érdekében rászorul. Az életpályára való felkészülést szolgáló és szükséges tanulmányokat folytató nagykorú gyermek tartásigényének elbírálásánál irányadó szempontokat a Legfelsőbb Bíróság XXIX. számú Polgári Elvi Döntése tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság az érintett időszakra vonatkozóan csupán a felperes jövedelmére vonatkozóan szerzett be adatokat, nem állnak rendelkezésre azonban adatok a felperes és az I.r. alperes megélhetési költségeire, az I.r. alperes kereset benyújtását megelőző egy évi jövedelmére, részére a gyermekek jogán folyósított szociális ellátásokra, a gyermekek tartásával kapcsolatos kiadásokra vonatkozóan. Ezek hiányában pedig nem lehet érdemben állást foglalni a viszontkereset megalapozottságát illetően. E körben tényállás megállapításához szükséges a felperes és az I.r. alperes személyes meghallgatása, valamint ahhoz mérten esetlegesen további bizonyítás lefolytatása (hatóság megkeresése, stb.). E bizonyítás a másodfokú eljárás kereteit meghaladja, ezért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság viszontkereset elutasítására vonatkozó rendelkezését a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Az e tárgyban hozandó döntés tartalmától függően alkalmazható a Pp. 213. § (2) bekezdése.

A keresettel érintett jogvita érdemben elbírálható volt, ezért arról az ítélőtábla a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítélettel határozott, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felek pervesztessége megközelítőleg azonos mértékűnek tekintendő, ezért az ítéletábra a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján akként határozott, hogy a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Az I.r. alperes az Itv. 64. §-a alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a pervesztességéhez igazodóan a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére, míg az ezt meghaladóan le nem rótt eljárási illetéket a felperes, valamint a II.r. és a III.r. alperesek személyes költségmentessége folytán az IM. rendelet 14. §-a alapján a 13. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az állam viseli.

A gyermektartásdíj iránti igény érvényesítése a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdés e.) pontja alapján tárgyi költségmentes, ezért az I.r. alperes az 1990. évi XCIII. tv. 80. § (1) bekezdés j.) pontja alapján a lerótt 12.000.- Ft viszontkereseti illetéket visszaigényelheti az adóhivataltól.

S z e g e d , 2007. november 21.

Dr.Sághy László sk.	Zanócné Dr.Ocskó Erzsébet sk.	Dr.Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

A kiadmány hitelül: